

MAGYARÁG

Felelős szerkesztő

Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden reggel.
Szerkeszt. órák: délut. 6-11 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea (Nagyvárad), A. Iancu (Kossuth-u.) 10. Telefon: 380.

Ara 1 lej

II. évfolyam 202 sz.

Szombat

1933 Julius 22

11

A Távol Keleten nem némultak el az ágyuk, csak pihentek

Kína ellen vonulnak a japán csapatok

A közvetlen okot a háború kitörésére az szolgáltatja, hogy Feng tábornok megszállt egy mandsúriai várost, amit a mandsú csapatok visszafoglaltak. -- Kiujult az orosz-japán ellentét is

Japán mozgósított?

Japán-kínai feszültség kijelzéséről írják a lapok s elfelejtik, hogy ez a feszültség nem nyúlhat ki, hiszen már teljesen kronikussá vált. Olyan állandó és tartós valami, hogy nem lehet a kiújulásáról, vagy megszűnéséről beszélni. Legföljebb arról lehet a szó, hogy ez a feszültség enyhül vagy súlyosodik. Japán célul tűzte ki Mandzsúria és Kelet elfoglalását és ha ideig-óráig be is szünteti hadműveleteit ez csak azt jelenti, hogy nem alkalmasak a politikai, vagy gazdasági körülmények a háború folytatására.

Japán imperialista hajlamai nem csökkennek

London, július. 20.
A Sundry Times foglalkozva a Távol Keleti helyzettel megállapítja, hogy a kínai-japán ellentétet ismét háborús veszélyt sejtetnek. Japán imperialista törekvései nem multak el, mert Japán el kell, hogy helyezze áru-feleslegét valamiképpen. A kínai felvevő piac nem bizonyult elegendőnek, mert a kínaiak már eleve keveset vásárolnak, de ha vesznek, akkor is bojkottálják az ellenkező árut. A népi szaporodás, a túlszaporodás is új területek behódítására kényszeríti és Japánnak folytatni kell a háborút, mert különben saját zsirjában fullad meg. A terjeszkedését Anglia és az Egyesült Államok nem is nézik rossz szemmel. Anglia örül, hogy Japán nem India, az USA pedig örül, hogy nem a Csendes Oceáni szigetek felé nyomul. Ezenkívül pedig mindketten örülnek, hogy a japánok sakkban tartják egy kicsit Oroszországot. Az egyedüli baj csak ott van, hogy Japán lassan kiszorítja az angol és amerikai iparcikkeket.

JAPÁN KÉNYTELEN...

Tokió, július. 20.

A japán hadügyminisztérium hivatalos kommunikét tett közzé, melyben bejelenti, hogy a kínaiak mozgólódása folytán Japán kénytelen lesz újból megkezdeni hadműveleteit.

Jeholban kétezer kínai megtámadta a japán katonaságot százhusz katonát legyilkoltak, míg végül is sikerült őket a hegyek közé szorítani vissza.

— Ilyen körülmények között — írja a kommuniké — nem lesz lehetséges a békeállapotok további fentartása.

Nemzetközi körökben úgy tudják, hogy a háborús bonyodalmat Feng kínai tábornok magatartása vonta maga után. Feng ugyanis hadseregével Mandzsúriába vonult és megszállt egy várat. Hosszu harc kezdődött, majd hat nap után Feng tábornok feladta a várat és visszavonult.

Tokio, július. 20.

Feng tábornok ellenséges magatartását leszűrt figyelemmel kíséri a központi kor-

mány. A kínai vezető politikusok súlyosan elítélik ezt az egyéni kilengést és ártalmassá tartják. Kormánykörökben ugyanis az a vélemény, hogy a kínai csapatok a jelen pillanatban olyan állapotban vannak, hogy képtelenség velük új harcha bocsájtkozni. A japánok viszont több mint valószínű, hogy Mongólia ellen támadnak és akkor a központi kormány is beleavatkozna az

ügyek folyásába, mert elsőrendű érdekei nem engedik, hogy tétlenül nézzék a japánok ilyen irányú előnyomulását.

FELÚJUL AZ OROSZ—JAPÁN
ELLENTÉT IS

Mongólia megtámadása viszont maga után vonhatja az orosz-japán ellentétet kirobbanását. Mongólia ugyanis már nem köztársaság, hanem a szovjet-federáció és teljesen kommunista alapon rendezkedett be. Hivatalosan Mongólia és Szovjetország között nincs semmilyen politikai kapcsolat, de azért nyílt titok, hogy Mongólia Moszkva utasításait követi mindenben. A mongol hadsereget szovjet tisztek képezik ki és Szovjet nem nézhetné tétlenül, hogy titkos szövetségesét megtámadják.

Japán mozgósított

London, július. 20.

Az angol lapok arról tudnak, hogy Tokióban elrendelték két korosztály mozgósítását. A jelentés egyelőre még megerősítésre szorul, habár nagyon valószínűnek látszik, hogy a mozgósítás ténylegesen megtörtént.

HENDERSON MÜNCHENBEN

A leszerelési konferencia elnöke hosszasan tárgyalta Hitlerrel

Berlin, július. 20.

Henderson elnök tegnap Prágából Münchenbe érkezett, ahol Hitler meglátogatta és vele hosszasan tanácskozott. A kan cellár és Henderson megbeszélésén résztvett báró Neurath külügyminiszter is.

Párisból jelentik: Paul Boncour francia külügyminiszter szerdán délután kihallgatáson fogadta Souvenel volt római követet, aki beszámolt legutóbbi római tárgyalásairól. Souvenel nyilatkozott a Petit Parisien

munkatársának és a következőket mondotta neki:

— A négyhatalmi szerződés aláírása után most lehetősége lenne és fontos volna hogy a leszerelési konferencia sikerre vezessen. Az értekezlet esetleges kudarca csökkentené a négyhatalmi egyezmény jelentőségét. A leszerelési egyezmény létrejötte esetén Franciaország és Olaszország közös tanácskozássra ülhetnének össze, hogy megbeszéljék Európa gazdasági és pénzügyi talpra állításának irányelvét.

Balbo Newyorkba érkezett

Newyorkból jelentik: Balbo azurflottája szerda este 8 óra 50 perckor Csikagóból Newyorkba érkezett. A fogadtatás a Jamaika öbölben nagy ünnepek között folyt le. Óriási embertömeg sorakozott fel az öböl körül. Az olasz flotta tegnap Was-

hingtonba repült, ahol Roosevelt villásreggelit adott Balbo és tisztjeinek tiszteletére. Ma Newyorkba tér vissza a repülőraj, ahol a City Halban nagyszabású búcsulakomát adnak. Valószínűleg szombaton visszaindulnak Európába.

Mai nap

A megvádolt püspök

Fiedler Istvánnak hívják. Az egyesített Szatmár—nagyváradai egyházmegye román. kath. püspöke. Békés, szelíd, csendes ember. Igazi pap. S mégis? — Megvádolták. Azzal vádolták meg, hogy irredenta. A vádat egy volt miniszter, bizonyos G. Popp emelte Fiedler ellen. Ugyanakkor a miniszter tanácsa a Szentatya elé viszi a püspök viselt dolgait. A „viselt” dolgokon azt kell érteni, hogy Fiedler püspök nem akadályozta meg azt, hogy egyházmegyéje magyar érzésű papjai, bizonyos kijelentéseket tettek.

Nem célunk megvédeni a püspököt, mert ha védeni akarnánk, egyben elismernők a vádat is. A vizsgálat ugyanis tisztázni fog mindent. De azt mégsem tűrhetjük szó nélkül, hogy a mi püspökeinkbe csak úgy minden apróság nélkül belerugjanak, ahogy most Popp G. volt miniszter is tette. Tiltakozunk az ellen, hogy újságokban pellen, gérre állítsák a katolikus hívek püspökét, akinek az a bűne (mi azt mondjuk, hogy nem bűn), hogy papjai sokszor tulmagyarokodtak, vagy esetleg meggondolatlan kijelentéseket tettek. Elvégre eggyel legyen tisztában G. Popp volt miniszter ur! Tudja meg, hogy nekünk sem püspök, sem más nem parancsolhatja meg azt, hogy mit tegyünk, de meg se tilthatja azt, amit meg akarunk tenni.

Tudja meg G. Popp volt miniszter ur, ki eddig mindig a kisebbség barátjának adta ki magát, hogy egy római katolikus püspök sem parancsolhatja meg a szilágymegyei és szatmármegyei magyarra lett sváboknak, hogy svábokká legyenek. Fiedler se tehette ezt meg. Ahogy nem teheti meg senki püspöke a világnak! Ez fáj Popp G. volt miniszternek. Bezzeg dicsőítmuszokat írta róla, ha azt hallaná, hogy az említett magyarok svábok lettek! Így azonban neki ment Fiedlernek!

Popp G. ur tudja meg, hogy ez a támadás nem méltó egy miniszterhez! Különösen nem ahhoz, aki kérkedett eddig magyar barátságával. Ne bántsa Fiedler püspököt sem. Nem érdemli meg, hiszen ki tehet arról, hogy a magyarra lett svábok nem akarnak többé svábok lenni?

Rathenau gyilkosai

Megszokik a mai ember ebben a szomorú világban mindent. Még azt is, amiért máskor összerázkodna és felkiáltana a borzalomtól. Ma csak befelé érzi a fájdalmat az ember. Nem szól senkinek ilyenkor, hanem keserűen félre fordul s csak úgy magának mondja: „Ma ez is megtörténhetik”

Ahogy a Rathenau gyilkosainak emléktábla-leleplezése is megtörtént.

Gyilkosok kaptak tehát emléktáblát!

Összenéz a világ és elcsodálkozik. Eppoly, ahogy Ferenc Ferdinánd trónörökös gyilkosának szoborleleplezésekor hördült fel a kultúrvilág.

Rathenau gyilkosai és Princip Gavrill! Nincs különbség közöttünk. Hiába tiltakozik a jogos vád ellen a hitleri elfogultság. Princip Gavrill épp úgy, mint a német külügyminiszter gyilkosai azt hangostatták, hogy nemzeti fellobbanás adta kezükbe a revolvért, tehát magasabb szempontból öltek. Két nemzet hősné nyilvánította a gyilkosokat. Szobrot, emléktáblát adtak nekik. Példaképen állították oda az eljövendő generációnak, amelyik erőnyek, tartja a gyilkolást. Ahogy már tudunk másutt is országokat, ahol politikai gyilkosságok követendő példaként álltak az ifjúság előtt.

Borzalmas világ borzalmas mentalitása a gyilkosok ünneplése. Azonban, ahogy előbb mondtam: megszokunk mindent s még azt is megérjük, hogy azon csodálkozunk majd el, ha a gyilkost elfeledik megintalmazni.

Szabadlábrahelyezték Temesváron a letartóztatott kolozsvári munkásokat

Tévedésből tartóztatta le őket a sziguranca

Kolozsvár, jul. 20.

A múlt héten a kolozsvári sziguranca letartóztatta Dán Istvánt, a famunkások szövetségének volt titkárát, valamint négy másik munkást, akiket Temesvárra kísérték át. Csak itt derült ki, hogy miért tartóztatták le őket. Temesváron ugyanis letartóztattak egy nőt, aki kommunista üzel-

mekkel foglalkozott. Kihallgatása alkalmával az a gyanu merült fel hogy a nőnek Kolozsváron a letartóztatott munkások adtak menedéket. Minthogy azonban a szembesítésnél kiderült, hogy a nő állításai valótlanok, a letartóztatott kolozsváriakat szabadlábra helyezték.

Szepešszenťgyörgyön

Pop Jonel alminiszter vizsgálta be az árvizkárokat

Szepešszenťgyörgy, jul. 20.

A székelýföldi árvizkárok bevizsgálására a kormány dr. Pop Jonel, belügyi államtitkár küldte ki. Az államtitkár Háromszék megyében kezdte meg körútját. Szepešszenťgyörgyön, a prefekturán megbeszélést tartott, majd folytatta útját Csik. és Udvarhely megyékbe.

Az árviz sújtotta lakosság reménykedik abban, hogy az államtitkár látogatását egy nagyobb szabású segélyakció fogja követni.

Mindenre képes az ember

Megfojtotta és a Dunába dobta anyját egy elvetemedett fiú

Izmail, július. 20.

Néhány nappal ezelőtt Caslita és Chilia községek között a Duna partján egy női hullát találtak, amelynek nyakán fojtogatások nyomai látszanak.

Csakhamar jelentkezett Pogrebnoi Iván Sofian községbeli lakos, aki kijelentette, hogy felesége néhány napja eltűnt hazulról. A holttestben felismerte az eltűnt asszonyt.

A meginduló vizsgálat szenzációs fordulatot hozott. A csendőrség arról értesült, hogy a meggyilkolt igen rossz viszonyban élt fiának vadházastársával. Kihallgatásuk alkalmával a fiú megtört s bevallotta, hogy vadházastársa biztatására ő fojtotta meg anyját, majd holttestét a Dunába dobta, amely azonban pár nap múlva kivetette a hullát.

A fiút és vadházastársát letartóztatták.

Amikor a tolvaj kivételt tesz

Megdézsmálta a miniszteri vagont egy tolvaj, de a miniszter holmijait nem bántotta

Bukarest, július. 20.

Gusti közoktatásügyi miniszter Gyergyószemiklóson egy tanítói kurzust látogatott meg. Amikor visszautazott szalonkocsijába elkísérte Gyergyószemiklós primárja, valamint két újságíró is. Az uton azonban igen keletlen meglepetés érte őket, mert egy vakmerő vasuti tolvaj meglopta őket.

Az egyik újságíró ruháit ellopta, a másik kabátjából értéktárgyakat lopott ki. A primártól pedig nagyobb összegű pénzt emelt el, míg a miniszter holmiját érintetlenül ott hagyta.

Bukarestbe érkezésükkor a károsultak jelentést tettek a rendőrségen és a vasutigazgatóságánál.

A mai időkben minden lehetséges

Elítéltek egy angol kereskedőt a levegőben végrehajtott csempészsért

London, július. 20.

Szerdán tárgyalta a londoni bíróság először olyan ügyet, amelynek tárgya levegőben végrehajtott árucsempészség volt. Egy kereskedő és egy pilóta állottak a bíróság előtt, amely mindkettőjüket súlyos pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ezekről kimondja a csempészségre felhasznált repülőgépek elkövetését is. A kereskedő 63 font súlyú szacharint csempészett a pilóta repülőgépének segítségével Hollandiából Angliába s úgy

akarta kikerülni a vámjárást, hogy az ország belső részében egy jelentéktelen repülőtéren szállott le.

Kérje mindenütt a

GOLF borotva-pengét!

(az acélipar legelőkeltebb alkotása)

és öröme lesz a borotválkozásban.

Minden szaktüzleiben kapható!

Mit szól ehhez a Népszövetség, ha megtudja?

Hodgyai és Veress elmondják, hogy miként iratták alá velők a hazug nyilatkozatot

Székelyudvarhely, július 20.

A Hodgyai Géza és Veress Donát-felől történt újabb fordulat történt. Ez a Székelyudvarhely megyei tanító, akiknek nyilatkozatát felhasználta Genfben a kisebbségi iskolapanaszok elutasítására, mindenben a legsúlyosabb helyzetbe kerültek, és a ketten azt állítják, hogy kényszerű körülmények hatása alatt adták a nyilatkozatot Marginean revizornak, akinek révén román kormány az ismert módon használta fel. Mihelyt az ügy napvilágra került, az román Magyarság megdöbbenve felháborodást keltett tudomást róla, sőt külföldi lapok foglalkoztak a kérdéssel. Amint megírta az illetékes egyházi főhatóságok is, és a két tanító ellen fegyelmi vizsgát rendeltek el. A református egyházi főhatóság Hodgyai Gézát dorgálásra ítélte. A Veress Donát elleni fegyelmi vizsgálat eredménye, amelyet a római katolikus egyházi főhatóságok folytattak le, első fokon áthelyezést, amit Veress Donát megelégedéssel fogadott. Az ügyben a napokban jött meg a végleges jogerős ítélet, amely szerint az egyházmásodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét egyhangúlag megsemmisítette és újraírásra, igazgatói minőségének megvonására ítélte, mert főhatósága tudta és beleegyezése nélkül járt el.

RAVETTEK A KÉT TANITÓT

Másik fordulata az ügynek, hogy úgy mondhatni, hogy Hodgyai Géza, mint Veress Donát az ismert nyilatkozatot mint a református, illetve a katolikus tanítók egyesületének elnökei írták, illetve a revizor ezt a körülményt használta fel, hogy egyéni eljárásukat — helyhez a tanítói karnak semmi köze nem volt, úgy tüntesse fel — ha indirekte is — mintha ilyen minőségben, mint testületi vezetőik jártak volna el.

Hodgyai a sajtónak adott nyilatkozatában, leszögezte, hogy kényszerhatásnak engedett. Legújabbban arra illetékes fórumon kijelentette, hogy bármely pillanatban szívesen, bármely fórum előtt olyan nyilatkozatot tenni, amely az igazságot és történelmet szolgálja, a korábbi nyilatkozatra való visszavonás körülményeit és tényét feltárja.

Veress Donát szintén ezt az utat követte. Már két ízben benyújtotta lemondását az elnökségről. Az őszi tanítói egyetemes közgyűlés elé, azonban nem került a lemondása.

Turnuszeverinnél épül fel az új Dunahíd

Bukarest, július 20.

Franasovici Richard, volt liberális miniszter Turnuszeverinben kijelentette, hogy a román kormány kívánsága az, hogy Turnuszeverinben építsék fel az új Duna hidat Jugoszlávia és Románia között és ez a kívánság teljesedni is fog.

Trozkij végleg Franciaországban telepszik meg

Istanbul, július 20.

Jólétesült török forrásból származó hírek szerint Trozkij letelepedési engedélyt kapott a francia kormánytól és ennek alapján véglegesen Franciaországba költözik.

dás, mert az akkor még nem volt aktuális. A napokban tartott közgyűlésen megismételte lemondását és kérte annak elfogadását, hivatkozva a nyilatkozat-ügyre. — A

Mit mond Veress Dónái

— Súlyos meghurcoltatásom és az a vád, hogy az iskolai ügyek és fajom árulójának tüntetnek fel, arra kényszerít, hogy az ügyet bíróság elé vigyem és azt minden részletben tisztázzam. 32 évi működésem és kártársaim bizalma s annak hét évig tartott meg az elnöki tisztségben a bizonyíték arra, hogy ez a vád nem érhet engem. Maga az egyházi bíróság ítélete és kártársaim, az érdekelteket szülőket, előljáróim állapí-

közgyűlés az elnök lemondását — tekintettel azon körülményre, mely őt erre készítette, tudomásul vette és elfogadta.

tották meg rólam, hogy egy elmúlt évtized alatt minden körülmények között és helyzetben exponáltam magam az iskolák védelmében.

A kérdés tehát még lezárva nincs és újabb fejleményei lesznek. Kétségtelen azonban, hogy a két szerencsétlen kisebbségi tanító esete világosan mutatja, hogy milyen eszközökkel oldják meg a kisebbségi problémákat a politikában.

Kikiáltják a görög királyságot?

Az új király-jelölt a Párisban élő Miklós herceg lenne

Athén, július 20.

A görög politikai események egyre bonyolultabb formát kezdenek ölteni. Néhány napon belül attól tartanak, hogy a rojalisták kezükbe kaparintják a hatalmas. Egyes külföldi államoknál tapogatózó lépések történtek arra vonatkozólag, hogy kedvezően fogadják az esetleges restaurációt. Szalonikiben hatalmas gyűlések voltak, amelyeken tízezrek tüntettek a királyság mellett. Az új király Miklósherceg lenne, aki jelenleg Párisban él emigrációban.

Elgázolt a vonat két katonát Zimánd mellett

Súlyos sérüléssel az aradi katonai kórházba szállították őket

Arad, július 20.

Tegnap délután súlyos kimeneteli vonatbaleset történt az Arad-brádi vasútvonalon. Arad és Zimánd között az 1-es számú órház közelében. Egy kis mellékúton — sűrű kukoricás mellett — a Rosiori ezred két katonája szekéren haladt gyors tempóban a sínek felé. A katonák akukoricástoltak és ez okozta a katasztrófát. A

tól nem vették észre a közeledő vonatot és ezért még a sínekhez közeledve sem lassítottak a szekeret és a következő pillanatban a katonák széles ívben rebültek ki a kocsiból és mindketten eszméletlenül terültek el a földön. Segítségükre a vasúti órházból siettek és intézkedtek, hogy az szerencsétlenül járt katonákat a katonai kórházba szállítsák.

Feloszlatják a rohamosztagekat?

A hamburgi osztageot már feloszlatták, 300 harcost letartóztattak

Berlin, július 20.

Röhm kapitány a rohamosztagek vezérkari főnöke utasította a rohamosztagek csoportvezetőit, hogy a helyi védőosztagek vezetőivel közösen állapítsák meg, kik azok a rohamosztagek, akik politikailag alkalmasak arra, hogy a védőosztagekba átvegyék őket. Hitler párt, főként pedig a rohamosztagek körében a legizgatottabb hangulatban tárgyalják ezt a rendeletet.

Bizonyosra veszik, hogy hamarosan az egész birodalomban feloszlatják a rohamosztagekat. A többnyire proletárokból álló szervezet radikáliszmusát már régóta rossz szemmel nézik a párt vezető köreiben. A megbízható elemeket kiválasztják és jobban

fizetett védőosztagekba sorozzák. Más kérdés, vajjon a rohamosztagek, melyek mégis a legnagyobb fegyveres hatalmat képviselik, egyszerűen belenyugszanak-e a feloszlatásba.

Kauffmann hamburgi birodalmi helytartó rendeletére a hamburgi rohamosztageot fegyverkezletlenségé miatt feloszlatták. 350 rohamosztageost letartóztattak.

20 lapfej,

1-20 sorszámmal értékes nyereményhez juttatja az Erdélyi Magyarság olvasóit

REGENY

Egy fiatal leány
afrikai kalandjai

101

A vadon leánya

Az arab félig megfordult, de a szeme nem mert találkozni a Dyke-vel. Kerekre nyílván rögződött a Karomra, a fogva vágott és egész teste rángatózott a félelemtől. Dyke jiai mintha vassá váltak volna, mikor mentelen vállára kaptak és egészen megpöndörítették őt.

— Kelf fel és beszélj!

Khama megnyalta az ajkát, de nem kelt fel.

Nem bírok, — dadogta. — En félek az Arany-karomtól...

— Itt Dyke elszántága már túl volt a végsőkön.

Szó nélkül moccanás nélkül belemélyed a másik tekintetébe és — elmosolyodott... s ezzel a mosollyal egyszerre erő és a biztonság nyílt át a másiknak szívébe, — valami, aminek csaknem emberfölötti volt az életre serkentő hatalma.

— Uram!... Nagy ur... megteszem! Meg teszem!...

Rémülete eltiűnt. Vonásai kihűzödtek, s még az izma is keményebb lett, ahol Dyke fogta s akkor hirtelen, büszke mozdulattal mintha csodálatos bátorság lángolt volna föl benne, — Khama felkelt és végigkiáltotta a Vadállatok Utjára.

— Testvérek... Khama beszélt hozzátok. Khama, aki megveti a Fehér Királyt, aki től félték: aki megrabolta az Arany-karomot egyik áldozatától.

A hangja sugott, mint az égzengés, a hatása olyan volt, mint a villanyütés. Akár villám-cikázás lobogtathatna be a jelenetet és Dyke mégis csupán a bálványt bámulta tovább, de ez a holt tárgy oly élesen rajzolódott látóidegeire, mintha minden más egyéb meghalt, eltűnt volna egészen körülötte...

— Testvérek! Hallgassátok meg Khamát aki megveti a Fehér Királyt. Ne féljetelek tőle. Ne féljetelek varázslatától. — emelte fel hangját: — A Fehér Király megint áldozatot akar bemutatni az aranyak. Hányan haltak meg asszonyaitok és gyermekeitek közül azért, hogy a Fehér Király sziklába faraghasse bálványait?

Néztek azt férfit és nőt, akit mostan áldozta föl. Ezek fehérek. Ha ezeket megöli, végetek van. Nagy hadseregek fognak betörni a rengetegbe. Felkoncolnak itt mindenkit... Hallgassátok meg engem! Ne féljetelek a varázslatától... Itt mellettem nagyobb ember van, mint ő, nagyobb a varázslatban is. Néztek meg jól ezt a Fehér Főnököt! Néztek meg: ő egyedül jött a rengetegbe át, ő nem ismeri a félelmet. Hallgassátok meg őt mert beszélni akar hozzátok.

Dyke alig figyelt rá, mit mond Khama. Schomán hátrább vonult a Karom közelébe és úgy verte rettentő mellét, mintha meg akarná fojtani a dühe. A benszülöttek tévováltak már, hogy fogva tartás-e Reccot és Jeannet. Recco élénkebb lett, Jeanne mereven állt, a szeme úgy rögződött meg a levegőben, mintha álomban volna...

Nem volt Dyke közelében, hogy az gyorsan odaszökhetett volna és karjába vette volna. De Dykenak már kitisztult a feje és teljes volt az önbizalma.

Felállt.

Amint Khama elhallgatott és három ezer torok zagyva handabandája törte meg a rákövetkező mély csendet, Dyke elhajította magát a pokrócra, kissé előbbre állt, úgy hogy egy pillanatra teljesen megvilágította az arcát és akkor fölényes hanyagsággal mosolyogva pillantott szét a sötét arc-tengeren. Nem tudta, milyen hatása volt Khama szavainak. Egyénre nem is nézett. Csak hallotta, hogy a Karma elhal és minden arc ő rajta ostitg.

(Folyt. köv.)

Falvakat pusztít a tűzvész Marokkóban

A halottak száma több mint másfélszáz, a sebesülteké négyszerannyi

Páris, július 20.

A Marokkóban levő Keitra területben a charibi alföldön, amely Marokkónak valószínűleg gabonakamrája, borzalmas tűzkatasztrófa történt. A katasztrófa több farmot és egész sor falut pusztított el. A falvak sek szerint a halottak száma 131, a sebesülteké 275.

Páris, július 20.

Az oltási munkálatok nagyon lassan mennek és nagy akadályokba ütköznek a tűz megközelíthetetlen volt, mert a lángok a náddal fedett bennszülött falvakban

ötven méter magasságig is felcsaptak. A tüst terjedt szét az egész területen, még a vízhiány is járult.

A tűzkatasztrófa által elpusztított terület 40 négyzetkilométer tesz ki. Öt és 12 község esett a lángoknak martal. A tűz egyes helyeken olyan rettenetesvel tombolt, hogy a szikrák kilométervolságokra repültek és az egymástól kilométerekre fekvő falvakat felgyújtották.

A Paris Soire éjszaka érkezett jelentése szerint a marokkói tűzvész áldozata száma száznegyvenre emelkedett.

SPORT

Vasárnap Nac-Ripensia Temesvá

Nagyvárad, július 20.

A kánikula sokat árthat a vasárnapi sportnak, azonban megölni megölni mégsem tudja. Vasárnap például ismét olyan mérkőzés kerül Temesváron lebonyolításra, mely minden bizonnyal az összes sportembereket megindítja az Electrica-pálya felé. Vasárnap szerepel ugyanis Temesváron a NAC kitűnő csapata, amelynek ellenfele az újdonsült bajnok, a Ripensia lesz.

A mérkőzés elé óriási érdeklődés nyilvánul meg, mert ma már vitán felül áll,

hogy a váradi zöld-fehér csapatna kvan mánában a legjobb csatársora.

A NAC csapata ezúttal már az új állításban játszik Temesváron, amely a vetkez: Czinczér, Bartha, Stettner, Kr Juhász, Weichelt, Glantzmann, Kovács, nai, Bodola, Kocsis.

A Ripensia már új trénerre, Konrád nő vezetése mellett készül a nagy erőbára, amely alkalommal először kell me denie bajnoki aresztizsét.

A fák nem nőnek az égig

Érzékeny vereség érte franciákat a tenniszben

Páris, július 19.

A Párisban megtartott francia-délafrikai-japán tenniszmezőzésen Franciaország, Japán és Délafrika 5-5 pontjával szemben csak 2 pontot szerzett. Az utolsó nap eredményei: Satoch japán-Boussus francia 6:4, 2:6, 6:4. Nunoi japán-Mehling

francia 6:4, 4:6, 6:1. Farquarson délafrikai-japán 7:5, 8:6. Nunoi, Satoch japán Mehrling Bernard francia 4:6, 9:7, 6:4.

A fák sem nőnek az égig. A múlt Cochet, a volt világbajnokot verték ki, pedig a fiatal franciákat érte csunya vereség.

Nagyszabású körmérkőzést rendez az AAC

Arad, július 20.

Az AAC ujonnan felépített pompás portáljának felszentelésével kapcsolatosan nagyszabású pontokra és gólarányra menő körmérkőzést rendez, aradi csapatok bevonásával, amely csütörtökön, július 20-án vasárnap, július 23-án, végül július 30-án három fordulón keresztül lebonyolításra. Csütörtökön az első fordulón a következő párosításban állnak fel a csapatok:

5 órakor: Olimpia-AMTE. Biró Pálfi.

7 órakor: AAC-ATE. Biró Polareczky

A mérkőzésre a csapatok a legjobb összeállításban állnak fel, miután valamennyi csapat ambicionálja az értékes „ezüstkupa” megnyerését. — A mérkőzésen a résztvevő egyesületek megállapodtak, hogy az igazolás alatt levő játékosok is szerepelhetnek, természetesen azok a játékosok, akik a tornán nem résztvevő egyesületekből kerültek átigazolásként, az AMTE, AAC, ATE,

vagy Olimpiába, csakis az illető egyesület engedélyével játszhatnak.

Az AMTE valószínűleg a TAC győztes együttesét küldi harcba, míg Olimpiában a katonaságtól visszatért O dan és Buday is szerepelnek. Az AAC plett együttesét fogja kiállítani, a Puszkás helyén az AMTEből átmintt Sö ferrel, míg az ATEben néhány másos lyu csapatból jött kiváló játékos, valam az Unirea Nagy-ja fognak játszani. mérkőzések iránt, amelyek az AAC Tó Gábor uccai pályáján kerülnek lebonyolításra, sportkörökben nagy az érdeklődés.

Gyűjtse mindenki

a lapfejeket, hogy résztvegy a tombolajátékunkban!

Tűzharc a vonat tetején a rablók és a detektívek közí

A Bukarest és Brassó között közlekedő vonaton a rablók birokra keltek üldözőikkel. -- Egy banditát agyonlőttek, három a robogó vonat ablakából ugrott ki, egy a vonat tetejéről vetette le magát

Bukarest, július. 20.

A Bukarest és Brassó közt közlekedő éjszakai személyvonaton már hosszabb ideje követnek el vakmerő rablótámadásokat ismeretlen tettesek, akik úgy látszik, egy jól megszervezett rablóbanda tagjai. A sorozatos panaszok, feljelentések folytán a bukaresti pályaudvarról kiinduló vonaton két detektív is utazott, hogy megfigyeljék a rablótársaságot, ha az újra működne. A detektíveknek — ha lehet ezt így mondani — „szerencséjük” volt.

Ploesti közelében az egyik detektív észrevette, hogy egy gyanús ember óvatosan belépőzött az egyik fülkébe. A detektív utána ment, mire az ismeretlen boxerével felé sujtott, majd kiszaladt a folyosóra és leugrott a robogó vonatról. A detektív ezután egy másik fülkébe nyitott, ahol

egy másik bandita a fülke egyetlen utasát kloroformmal akarta elaltatni.

A detektív jöttére ez is menekülni próbált és nagy küzdelem után sikerült ártalmatlanná tenni.

A detektív most már rosszat sejtett. Társa keresésére indult, mikor a másik vasúti kocsi

rettenetes dulakodás képe tárult elébe.

Ott volt a másik detektív, aki több utas segítségével irtózatoss verekedés folytatótt őt banditával.

Revolverek dörrentek, ablakok zúzódtak be.

Amikor a banditák látták, hogy segítség érkezett, három közülök

a robogó vonat ablakán ugrott ki.

A másik kettő azonban elszántan védekezett. Egyik közülök a detektívre vetette magát és a földre teperte. Hosszu idegfeszítő küzdelem fejlődött ki köztük, míg végre a de-

tektív kiszabadította kezét és a banditára lőtt. Ez azonnal meghalt, míg a másik a fülkéből kiszaladt s felmászott a robogó vonaton tetejére és eltűnt.

Az első jelentésekben mindenesetre az

a legfeltűnőbb, hogy a vonat személyzete a legteljesebb passzívítással nézte végig a borzalmas küzdelmet, sőt a siaiai állomásfőnök is meglehetősen érdektelenül hallgatta végig a történeteket.

Merénylet a jassi gyorsvonat ellen

Bukarestből jelentik: A Bukarest és Jassi között közlekedő gyors ellen merényletet követtek el. Ismeretlen tettesek vasdarabokat tettek a sínek fölé azzal a céllal, hogy a vonatot kisiklassák. A vonat azonban átrobogott a vasdarabokon, mire ugyancsak ismeretlen tettesek közlekedő zúditottak a gyors után. — A mozdonyvezető fokozott gyorsaságra kapcsolta a mozdonyt és így szerencsésen megmenekültek a veszélyes zónából. A kupék összes ablakai betörték és az utasok közül többen megsebesültek.

Fiedler, nagyváradi püspök ügyét a Szentszék elé viszi a kormány

Bukarest, július. 20.

Tegnap este minisztertanács volt és a buza problémájával foglalkoztak. Elhatározták, hogy az ostromállapot kérdésének tanulmányozásával Mironescu belügyminisztert bízzák meg, aki a legközelebbi minisztertanácsig referátumot készít. Szoba került még a mővidékek gazdasági helyzetének feljavítása is s a legmesszebbmenő terv kidolgozását határozták el. Elhatározta a minisztertanács, hogy turistikai Szaktanácsot állítanak fel, melynek hivatása az idegenforgalom fellendítése lesz, kedvezményes vizumok, propaganda és az összes idegenforgalmi eszközök igénybevétele.

Uj kinevezések nem lesznek, hanem a többi minisztériumok tisztviselői látják el hivatait.

Ezután a minisztertanács Fiedler István szatmár-nagyváradi római katolikus püspök ügyével foglalkozott és elhatározta, hogy ez ügyben egyenesen magához a szentszékhez fordulnak.

Erről a határozatról nem érkezett bővebb jelentés, de valószínű, hogy a püspök ügye a nemrégiben lezajlott dr. Kajaba eset miatt került a minisztertanács elé. A tegnap pap sajnálatos és meggondolatlan incidensét ugyanis a román lapok felfújták és ezzel kapcsolatban hangzottak el különböző támadások Fiedler István ellen.

Szabadlábrahelyezték a gyermekgyilkossággal vádolt váradi házaspárt

Nagyvárada, július. 20.

Beszámoltunk róla, hogy a nagyváradi rendőrség letartóztatta Boros borbélysegédet és feleségét és egy bábaasszonyt, mert Kálvária-uccai házuk kertjében elásva egy dobozban csecsemőhullát találtak. Miután azonban a hatósági orvos megállapította, hogy a csecsemő halva született, a három gyanúsítottat szabadlábra helyezték.

Meghalt Péchy Erzsi, a székelyhídi származású híres pesti primadonna

Nagyvárada, július. 20.

Péchy Erzsi a legszokébb magyar primadonna szerdán este 9 óra 15 perckor a Verebélyi klinika külön szobájában meghalt. A hír a magyar fővárosban gyorsan elterjedt és mindenütt mély megdöbbenést keltett. Péchy Erzsi már hosszabb idő óta betegeskedett és súlyos bajában mindent megtek az orvosok, hogy állapotán segítsenek. Szerda este hirtelen rosszul lett és hasztalan volt a kezelőorvosok fáradozása, a rendkívül szimpatikus és diadalmas sikeret elért Péchy Erzsi szivgyengeségben meghalt.

Péchy Erzsi 1890-ben született Székelyhídon. Édesapját Plehlo Antalnak hívták, aki 1833-ból származott át a Szilágyságból Székelyhídra, ahol malomtulajdonos volt.

Ötszörös gyilkolás után magával végzett a gyilkos

Belgrád, július. 20.

Szerbia Pallusa nevű falujában borzalmas ötszörös gyilkosságot követett el egy parasztagazda, majd véres tette után önmagával végzett.

Rodanovics Iván már hosszabb ideje szerelmi viszonyt folytatott egy másik falusi gazda, Miloszlavjevics feleségével. Az asszony az utóbbi időben azonban elhidegült szeretőjétől, mire ez elhatározta, hogy boszszut áll rajta. Amikor az asszony férje nem tartózkodott otthon, Rodanovics behatolt az udvarra és szeretőjét két revolverlövessel megölte.

Ebben a pillanatban lépett ki a házból az

asszony mostohaanyja. Rodanovics rávetette magát és több késszurást ejtett rajta, melyek mindegyike halálos volt. A zajra Miloszlavjevicsné sőgornője is előjött a házból, karján egy kilenc hónapos gyermekkel. Rodanovics ezeket is agyonszurta.

A gyilkos ezután eldobta kését és nyugodtan hazament. Ott egy konyhakést vett elő, feleségét behívta a házba és őt is megölte. Rodanovics most levette cipőjét, megtöltötte vadászfegyverét és lefeküdt a földre. A fegyver csövét szájába helyezte és a kakast lába nagyujjával elsütötte. A gyilkos feje ezer darabra ment széjjel.

Tragikus gyermekszerencsétlenség Szabolcs megyében

Három testvér fult bele a Tiszába

Debrecen, július. 20.

Tragikus hármas gyermekszerencsétlenség történt Nagyhalászi, szabolcsmegyei községben. Kovács Ferenc gazdálkodónak három fia, a 15 éves Ferenc, a 13 éves András és a 12 éves Géza fürödni mentek a holt Tiszaágra. Előzőleg igen sokat szaladgáltak és mire a vízhez értek, nagyon felmelegedtek. A legkisebbik fiu bevetette magát a vízbe, de az erős lehűléstől görcsöket ka-

pott. Kétségbeesetten kiáltani kezdett, mire legidősebb bátyja utánaugrott, de a hideg vízben ő is görcsöket kapott. Fuldoklásuk láttán a harmadik fiu próbált segíteni, de mikor a vízbe ugrott, a kiállott izgalma következtében szívrohadt.

Csak késő éjszaka sikerült a három gyermek holttestét kifogni. Édesanyjuk a holttestek láttán, ájultan esett össze.

Marosvásárhelyi olvasónknak jutott a 10-nyeremény

Tegnap jelentkezett a legutóbbi tombolánk legszerencsésebb részvevője. Levélben közölte kiadóhivatalunkkal Marosvásárhelyről ottani bizományosunk, özv. Kohn Mihályné hírlapirodája, hogy az Opel-Hassia kerékpárt, Dengelegi Lajos, az ottani Berdó-falatozó főpincé- re nyerte meg az 5331. számú tombola jegyével.

A közlés után azonnal elszállítottuk az értékes kerékpárt, mint coli-expresszt Marosvásárhelyre, ottani bizományosunk címére azzal, hogy adja át szerencsés olvasónknak, akinek bizonyára nagy örömet szerez ez a kedves meglepetés. A magunk részéről kívánjuk, hogy használja sokáig a szép kerékpárt jó egészséggel.

Egyébként ugyancsak tegnap a következő nyereményeket adtuk ki, illetve küldtük el a jelentkezett nyerőknek:

2829. sz. Egy bőrridikült nyert Keller

Olga, Székelyhid.

2114. sz. Három pár férjharisnyát nyert, Rosenberg Izidor, Nagyvárad, Szacs-vay-ucca 48. szám.

3493. sz. Két divatos nyakkendőt nyert Miklós Sándor, Diószeg.

4572. sz. Egy Balzac-regénysorozatot nyert Fülöp Mihály, Aranyosgyéres.

3887. sz. Öt kg. lisztet nyert Szabó Győző, Aranyosgyéres.

1217. sz. Egy fűszeresomagot nyert Máthé András ny. ev. tanító, Nagyvárad, Vitéz-ucca 21.

6724. sz. Két divatos nyakkendőt nyert Somogyi Béla, Nagyvárad, Össi-telep 27.

2119. sz. Egy nyári pullovert nyert Pluscar László vasuti lakatos, Nagykároly.

8890. sz. Román Károlyné, Kolozsvár, Str. Plugarilor 96. nyert 5 kg. lisztet.

Várjuk még a további 30 nyerő jelentkezését.

Szökött katonát fogott a székelyhidi csendőrség

Székelyhid, július. 20.

Még a tavasszal történt, hogy Ujlaki József székelyhidi legény, aki katonai szolgálataát Bukarestben töltötte, megszökött az ezredétől és Magyarországra ment. Néhány nappal ezelőtt Ujlaki visszatért Székelyhidi- ra szüleihez. Szabadságát azonban nem élvezhette sokáig, mert már az első nap értesítést szerzett róla a csendőrség. Lincu Florian székelyhidi csendőrőrmester letartóztatta a körözött katonaszökevényt és átadta az illetékes hatóságoknak.

Gyermektragédiák a Székelyföldön

Kézdivásárhely, július. 20.

Bibarcfalva község határában Szabó Imre és József, 11 és 12 éves gyermekek libákat őriztek. Hirtelen zápor kerekedett, ami elől a két kisfiu egy homokbányába menekült. A iomokrakás az eső folytán omladozni kezdett, mire a kisebbik fiu ki akart szaladni. Ebben a pillanatban hatalmas tömegű homok zúdult le és maga alá temette a kisgyermeket, mire testvére segítséget hozott, már halott volt.

Osikszereda, július. 20.

Csikmegyében az utóbbi időben csaknem napirenden vannak a gyermektragédiák. Most Gyergyoditró községben Györgydeai Mariska nevű két és fél éves kisleány esett bele a patakba és meg is fulladt.

Az ügyészség vizsgálatot rendelt el, hogy a szülőket nem terheli-e felelősség.

Az Opreán-féle

Autóbusz menetrend Torda és Kolozsvár között

TORDA—CLUJ:

Délelőtt: 7.15, 8, 11 és 12 órakor.
Délután: 5 és 6 órakor.

CLUJ—TORDA:

Délelőtt: 7, és 9 órakor.
Délután: 2, 4, 6 és 8 órakor.

**Petrolgázfűtőgépek
Alpaca evőeszközök
Háztartási cikkek
Épület és bútorvasalásokról**
kérje a legújabb árjegyzéket.

Stern József vaskereskedő
Oradea Nagypiac-tér 2.

APROHIRDETÉSEK

SZÖNYEG, párna, dunna, hencser és matrac tisztítását, fertőtlenítését és féregmentesítését mérsékelt árban végzem. Ideális szőnyegmunka! Díjtalan próba tisztítás! Tisztító vállalat, Alapi ucca 3.

MEGBÍZHATÓ jó megjelenésű 18—20 éves fiut kifutónak felvesz Kristály Jéggyár Csilányi-ucca 5. Oradea.

ELADÓ forgalmas borbélyüzlet, ondo- lálás bevezetve, betegség miatt. Részletre is. Szacs-vay-ucca 76. 834.

2 SZOBA, 2 konyha, kut, sarokház 35 ezer lejért sürgősen eladó. Püspöki-ut Neu- feld-telep. Prof. Vaszili Porovan 21. 835

TANULO LEÁNY és kézilány felvéte- tik női szabószághoz. Manák szalon, Pável ucca 8.

FELVÉTELTNEK férfi és női kabinosok éjjeli ór. Pankolits uszoda. 835

MUNKANELKÜLTÉK szép keresettel felvétetnek a Nagyvárad Friss Újság és az Erdélyi Magyarorság árusításához, úgy hely- ben, mint vidéken. Jelentkezni a kiadóhiva- talban.

BASZTOR-NYOMDA, ORADEA

A Matuska kislánya bus- komorságba esett

Szanatórumba viszik a lesoványodott gyereket, hogy meggyógyuljon

Bécs, július. 20.

A magyar hatóságok Matuska átengede- si idejének két héttel való meghosszabbí- tását érték az osztrák igazságügyminisz- tertől, amely minden bizonnyal teljesíti is a kérést. Matuska Gabi, a biatorbágyi rem

leánya, anyja halála óta súlyos beteg. Bus- komorság tünetei mutatkoznak rajta, s telje- sen lesoványodott. Egy ismerős családnál tartózkodik, de valószínű, egy iskolai szün- időtelepre fogják beutalni.

Nagy a köd London alatt

Hajószerecsétlenség a La Mancheban

London, július. 20.

A sűrű köd következtében a Mimi Horn nevű 5000 tonnás német gőzös összeütköz- zött az Elisabeth Drew 800 tonnás angol so- nerrel a a Manche csatornán. A soner el- süllyedt, azonban legénységét meg lehetett menteni. A csatornában ezenkívül számos

hajóbaleset történt, így egy kirándulóhajó kilencven utassal a fedélzetén a Bristol-csa- tornán zátonyra futott. Valamennyi személy szállító gőzös erősen küzdött a viharral és csak nagynehezen tudtak bevergődni a ki- kötőkbe.

Banca -- rablógyilkos

Megváltoztatta a vádat a nagyvárad vizsgálobíró. -- A hüvösön maradnak a szőlőhegyi rablóbanda tagjai is

Nagyvárad, július. 20.

Niculescu vizsgálobíró maga elé vezet- tette Banca Józsefet, a görögöldali gyil- kost. A gyilkos fenntartotta régebbi valló- mását. A vizsgálobíró főleg aztránt inté- zett kérdéseket Bancsához, hogy Jámbor Imre ruháit milyen szándékkal vitte el: el akarta-e rabolni, vagy pedig csak a nyomo- kat eltüntetni.

— Nem emlékszem erre — felelte Banca.

A vizsgálobíró kijelentette munkatár- sunknak, hogy a vádat módosítja és rablógyilkosság, illetve szándékos em- berölés, lopás és hullagyalázás címen emel vádat.

Niculescu vizsgálobíró már teljesen be is fejezte a vizsgálatot és az iratokat áttette az ügyészséghez a vádindítvány megtétele végett.

A nagyvárad tábla tegnap délelőtt tár- gyalta Csuvár Lajos, Székely Imre, Banca

Gyula és Banca Zsigmond meg Sos Ist- ván szabadlábra helyezési kérelmét. Az öt ember a görögöldali gyilkosság nyomozása folytán került hurokra és a törvényszék legutóbb szabadlábra helyezte őket.

A szabadlábra helyezés a Görögöldalon nagy riadalmat keltett és a lakok tömege- sen kérték, hogy a rablóbandát tartsák to- vábbra is fogságban.

A tábla szüneti tanácsa tegnap délelőt tárgyalta le az ügyet és megsemmisítve a törvényszéki végzést, elrendelte

az öt ember további fogvatartását.

ISKOLAI TALÁLKOZÓ. Felkéretnek a Szászvárosi Felsőkereskedelmi Iskola 1922—23. tanévben végzett növendékei, hogy a 10 éves találkozó megbeszélése végett címüket adják le a lap megbízottjának. Cluj, Str. Aventuriosoa No. 4.